

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης
και Προβολής

Τηλέφωνο: 22894304
Ηλ. Διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy
Ιστοσελίδα: www.ucy.ac.cy/pr

ΣΥΝΤΑΞΗ: ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΝΑΓΗ

18 Ιουλίου 2017

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ύψους €630.000 στο Εργαστήριο Οικολογίας και Βιοποικιλότητας του Τμήματος Βιολογικών Επιστημών με στόχο την αντιμετώπιση της εισβολής του επικίνδυνου λεοντόψαρου στα θαλάσσια νερά της Κύπρου και της Μεσογείου

Δράσεις, με χρηματοδότηση από την Ε.Ε., για έγκαιρη αντιμετώπιση της ραγδαίας πληθυσμιακής εξάπλωσης του δυνητικά θανατηφόρου και άκρως επεκτατικού λεοντόψαρου στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου και της Μεσογείου, αναλαμβάνει το Εργαστήριο Οικολογίας και Βιοποικιλότητας του Τμήματος Βιολογικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου, με την ενεργό συμμετοχή ψαράδων, δυτών τουριστών και πολιτών. Το Εργαστήριο, με επικεφαλής τον Αναπληρωτή Καθηγητή Σπύρο Σφενδουράκη, εξασφάλισε

ευρωπαϊκή χρηματοδότη ύψους €630.000 για να συντονίσει το ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο με το ακρώνυμο **RELIONMED (Preventing a lionfish invasion in the Mediterranean through early response and targeted removal)** στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE (άξονας Nature and Biodiversity), το οποίο αφορά τη διαχείριση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε €1.676.077, από τα οποία ποσό ύψους €630.048 αφορά το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ευρωπαϊκή χρηματοδότηση: €383.520). Το έργο με συνολική διάρκεια 4 ετών, ξεκινά τον Σεπτέμβριο του 2017 και περιλαμβάνει πλήθος δράσεων που αποσκοπούν στην παρεμπόδιση της περαιτέρω εισβολής στη Μεσόγειο του εισβλητικού (χωροκατακτητικού) είδους ψαριού *Pterois miles* (lionfish ή devil firefish – λεοντόψαρο) με την απομάκρυνσή του από τα παράκτια νερά της Κύπρου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 (Κάβο Γκρέκο και Νησιά) και Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές στα ανατολικά παράκτια της Κύπρου, όπου και έχουν εντοπιστεί οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις λεοντόψαρων στη Μεσόγειο. Στο πλαίσιο του έργου θα εφαρμοστούν μέθοδοι που έχουν αναδειχθεί ως επιτυχείς στον έλεγχο συγγενικού είδους λεοντόψαρου στο δυτικό Ατλαντικό το οποίο έχει επιδείξει μια από τις γρηγορότερες και χειρότερες εισβολές που έχουν καταγραφεί στο θαλάσσιο περιβάλλον από ξενικό είδος μέχρι σήμερα.

Ραγδαία πληθυσμιακή αύξηση του λεοντόψαρου στη Μεσόγειο

Το δηλητηριώδες και δυνητικά θανατηφόρο λεοντόψαρο εξαπλώνεται με μεγάλη ταχύτητα στα θαλάσσια νερά της Μεσογείου, ξεκινώντας από τη λεκάνη της Λεβαντίνης. Απαντάται στις πλείστες παράκτιες περιοχές της Κύπρου και σε όλα τα ενδιαιτήματα, ενώ φαίνεται να προτιμάει τεχνητές κατασκευές και βραχώδη υποστρώματα. Το λεοντόψαρο (*Pterois miles*) προέρχεται από τον Ινδικό Ωκεανό, ενώ στη Μεσόγειο έγινε αντιληπτό για πρώτη φορά το 1991, στον Κόλπο της Χάιφας του Ισραήλ. Τρέφεται με ποικιλία άλλων

ψαριών και θαλάσσιων οργανισμών. Γεννά κάθε τέσσερις μέρες, καθ' όλο το έτος, συνολικά γύρω στα δύο εκατομμύρια αβγά ετησίως, τα οποία παρασύρονται από τα θαλάσσια ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις, πράγμα που βοηθά την εξάπλωση του είδους. Έχει ισχυρό δηλητήριο στα σκληρά αγκάθια που διαθέτει, το οποίο το προστατεύει από θηρευτές και μπορεί να επιφέρει ισχυρό πόνο σε περίπτωση ατυχούς τσιμπήματος στον άνθρωπο. Πέραν από τον προφανή αυτόν κίνδυνο για τους ανθρώπους, το λεοντόψαρο είναι ισχυρός θηρευτής και μπορεί να προκαλέσει μεγάλες μειώσεις σε πλήθος άλλων ειδών της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένων και των εμπορικών ειδών (αλιευμάτων), επιφέροντας σημαντικές οικολογικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις. Στο πλαίσιο του προγράμματος, θα υλοποιηθούν πρότυπες δράσεις απομάκρυνσης του είδους από ευάλωτες και προστατευόμενες περιοχές. Επίσης, θα ενημερωθούν ερασιτέχνες και επαγγελματίες ψαράδες για τους κινδύνους αλλά και τους τρόπους αλίευσης και ασφαλούς χειρισμού του είδους, ώστε να συνεισφέρουν με τη σειρά τους στην απομάκρυνσή του από τα νερά της Κύπρου. Επιπρόσθετα, θα μελετηθούν η οικολογία και η γενετική σύσταση του λεοντόψαρου καθώς και οι πιθανοί φυσικοί εχθροί του, με σκοπό την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της εισβολής.

Υποδομές στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου για να αποτραπεί η εισβολή λεοντόψαρου

Το Έργο RELIONMED στοχεύει στη δημιουργία μιας πρώτης γραμμής άμυνας στην Κύπρο ενάντια στην εισβολή του είδους στη Μεσόγειο μέσα από την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών και μηχανισμών που θα έχουν εφαρμογή και σε άλλες εισβολές από την Ερυθρά Θάλασσα. Οι δράσεις του RELIONMED περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τους κινδύνους για τη βιοποικιλότητα που μπορεί να επιφέρει η παρουσία του λεοντόψαρου, τη δημιουργία ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης

της χωρικής και χρονικής εξάπλωσης του είδους, τη δημιουργία, εκπαίδευση και εξοπλισμό τοπικών ομάδων και κοινού για αφαίρεση ατόμων λεοντόψαρου από παράκτιες περιοχές, τη διερεύνηση πιθανών οικονομικών οφελών από την αλίευση και την εμπορική εκμετάλλευση του είδους στις τοπικές αγορές, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας συγκεκριμένων μέτρων παρακολούθησης και απομάκρυνσης του είδους, την εκτίμηση κινδύνων από την εξάπλωση του είδους, την ανάπτυξη εργαλείων και οδηγιών διαχείρισής του για τους σχετικούς φορείς, τη μεταφορά τεχνογνωσίας σε γειτονικές χώρες στις οποίες πιθανόν να εμφανιστεί το είδος στο μέλλον κ.ά

Τον επιστημονικό συντονισμό του Έργου έχει η εταιρεία Marine and Environmental Research (MER) Lab υπό τον θαλάσσιο βιολόγο Δημήτρη Κλείτου, και συμμετέχουν σε αυτό επίσης το Κέντρο Περιβαλλοντικών Ερευνών «Ενάλια Φύσις», το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών και το Marine Biology and Ecology Research Centre του University of Plymouth (UK).

Εργαστήριο Οικολογίας και Βιοποικιλότητας

Το έργο RELIONMED συντονίζεται από το Εργαστήριο Οικολογίας και Βιοποικιλότητας, που ιδρύθηκε το 2012, στο Τμήμα Βιολογικών Επιστημών, με επικεφαλής τον Αναπληρωτή Καθηγητή Σπύρο Σφενδουράκη. Το Εργαστήριο στοχεύει στη μελέτη, ανάδειξη και προστασία της κυπριακής βιοποικιλότητας αλλά και ευρύτερα στην προαγωγή της έρευνας που αφορά την οικολογία, την εξέλιξη και τη διαχείριση των έμβιων οργανισμών. Σήμερα, στο Εργαστήριο απασχολούνται 9 υποψήφιοι διδάκτορες, 1 μεταδιδακτορική ερευνήτρια και αρκετοί μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές, οι οποίοι ασχολούνται με μεγάλο εύρος ερευνών σχετικών με την οικολογία και τη βιοποικιλότητα τόσο των χερσαίων όσο και των υδάτινων οικοσυστημάτων.

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Έργο RELIONMED μπορείτε να απευθυνθείτε στον Επιστημονικό Υπεύθυνο και συντονιστή του Έργου για την Κύπρο Αναπληρωτή Καθηγητή Σπύρο Σφενδουράκη (email: sfendour@ucy.ac.cy , τηλ.: 22893998).

